

MIN MAKKER- LÆSER - MIN VEN

En implementeringsguide

INDHOLD

INDLEDNING.....	3
SÅDAN FOREGÅR MAKKERLÆSNINGEN.....	6
STØTTEPERSONENS ROLLE.....	11
KOM I GANG MED MAKKERLÆSNINGEN.....	13
TID OG STED.....	15
SAMARBEJDET MED BIBLIOTEKET.....	16
SAMARBEJDET MED SKOLEN.....	17
DE SMÅ MAKKERLÆSERE OG DERES FORÆLDRE.....	20
ANSÆTTELSE AF DE STORE MAKKERLÆSERE.....	22
KURSUS FOR DE STORE MAKKERLÆSERE.....	24
SAMMENSÆTNING AF MAKKERPAR.....	26
EVALUERING AF INDSATSEN.....	28

INDLEDNING

Min makkerlæser – min ven er et koncept udviklet af Center for Boligsocial Udvikling (CFBU). Konceptet bygger på den evidensbaserede læsemetode Paired Reading, der er afprøvet i mange forskellige sammenhænge, og som har vist positive resultater i forhold til at styrke børns læsning.

I Min makkerlæser – min ven ansættes unge 14-17-årige i fritidsjobs til at læsetræne med børn fra 1. eller 2. klasse, der har behov for ekstra læsetræning, ofte fordi deres forældre ikke har evner eller overskud til at læsetræne med dem derhjemme. Metoden kan styrke både børns læseevner og læselyst, gøre de unge til rollemodeller for de små og udvikle de unges modenhed, sociale kompetencer og evne til at varetage et fritidsjob. Metoden er således både en læseindsats, et fritidsjobprojekt og et rollemodelprojekt.

Denne implementeringsguide giver indblik i, hvordan Min makkerlæser – min ven udføres i praksis. Den er henvendt til den projektleder, der skal drive indsatsen, og kan både læses i sin helhed, inden indsatsen igangsættes, og bruges løbende som opslagsværk. Implementeringsguiden tager udgangspunkt i, at metoden iværksættes i en boligsocial kontekst. Metoden kan dog forankres mange steder fx hos en frivillig organisation eller på det lokale bibliotek.

På cfbu.dk/laering/min-makkerlaeser-min-ven/ ligger de materialer, der er brug for til et makkerlæsningsforløb. Blandt andet en [miniguide](#) til dem, der hurtigt vil sætte sig ind i metoden.

Dokumentationsgrundlaget for metoden er beskrevet i publikationen [Makkerlæsning i det boligsociale arbejde – Vidensgrundlag og resultater fra forsøgsprojektet Min makkerlæser – min ven](#), som kan findes på CFBU's hjemmeside.

BAGGRUND FOR GUIDEN

Implementeringsguiden er blevet til på baggrund af et forsøgsprojekt i 2019-2020, hvor metoden er afprøvet i otte boligsociale indsatser.

I forsøgsprojektet deltog i alt 49 små og 37 store makkerlæsere. CFBU fulgte projekterne med observationer samt interviews med projektledere, makkerlæsere og skoler og afholdt tre erfagrupper, hvor projekterne delte erfaringer, samtidig med at CFBU indsamlede viden til justering og udvikling af metoden.

DET SÆRLIGE VED MIN MAKKERLÆSER – MIN VEN

Paired Reading er afprøvet på mange forskellige måder, og der findes ikke én opskrift på, hvordan det foregår – hverken når det kommer til, hvem der er makkerlæser, eller hvor ofte læsningen skal finde sted. CFBU har udviklet Min makkerlæser – min ven med henblik på at designe en model for, hvordan Paired Reading bliver realiserbart i et samarbejde mellem skoler, biblioteker og boligsociale indsatser.

Unge som makkerlæsere

I Paired Reading-indsatser er det ofte frivillige, der læser med børnene, fx pensionister eller studerende. Med inspiration fra det boligsociale arbejdes fokus på lokale ressourcer og positive erfaringer med fritidsjobs til unge har CFBU valgt at bruge unge fra lokalområdet som makkerlæsere for børnene.

Det har en række fordele:

- Børnene får positive rollemodeller fra deres eget boligområde.
- Der skabes relationer på tværs af årgange og aldersgrupper, som kan bidrage til at styrke den sociale sammenhængskraft i skole og boligområde.
- Unge fra boligområdet får personlig udvikling og træning i at varetage et fritidsjob.

Varighed og intensitet*

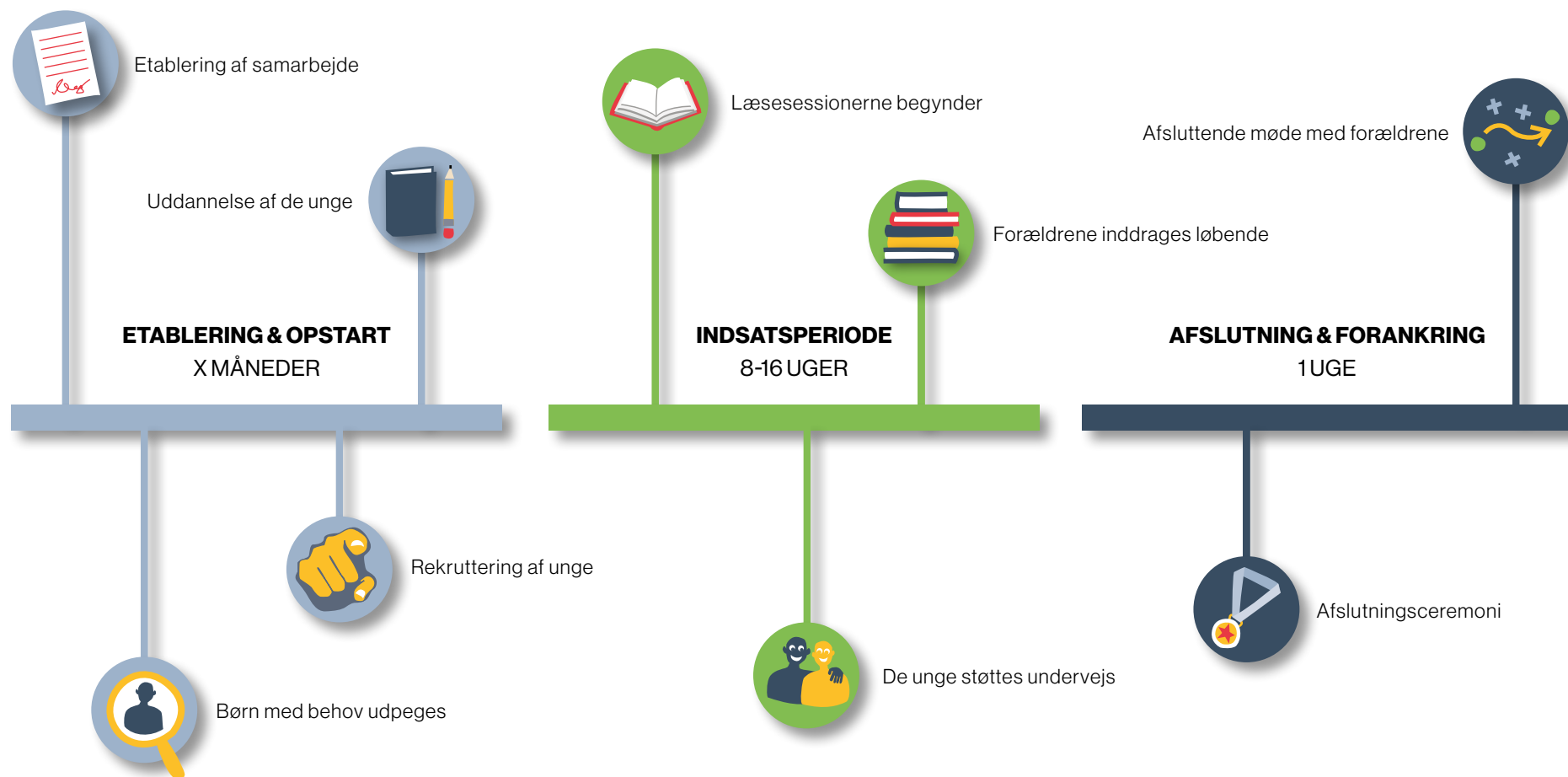
Min makkerlæser – min ven er et forløb på 8-16 uger, som med fordel kan tilpasses skolernes ferier og årshjul. Indsatsen skal have en vis varighed for at styrke børns læsefaglige niveau, og otte uger betragtes derfor som et minimum. Et længere forløb styrker læsekompetencerne mere end et kortere forløb. Risikoen er dog, at børnene med et længere forløb kører træt i læsningen, og der kan derfor være behov for nytænkning undervejs.

Forskning viser, at intensive læseindsatser er bedre end ekstensive indsatser. Det vil sige, at to læsegange om ugen i kort tid er bedre end én gang om ugen i længere tid. Der er gode erfaringer internationalt med forløb på 16 uger med læsning tre gange om ugen i 20 minutter. Denne intensitet er dog vanskelig at opretholde, hvis læsningen foregår med en person, som ikke er en naturlig del af barnets hverdag. Derfor har vi valgt, at der læses to gange om ugen i én time. På denne måde er der tid til at læse i lidt mere end tyve minutter og tid til snak, små pauser og leg med sproget, som understøtter rollemodeltanken og læselysten.

* Dette afsnit er baseret på Carsten Elbro (2007): Læsevanskeligheder. Gyldendal, København.

EN ILLUSTRATION AF INDSATSENS FORLØB

SÅDAN FOREGÅR MAKKERLÆSNINGEN

Dette første kapitel beskriver, hvordan en makkerlæsesession forløber. En læsesession varer én time, og de unge har ansvaret for, at timen har fokus på læsetræning, samtidig med at de skaber en god og rar stemning, der gør læsningen til en positiv oplevelse. De får hjælp af en voksen støtteperson, der sætter rammen og cirkulerer mellem makkerparrene og hjælper undervejs, hvis der er behov for det. De unge har desuden hver især fået udleveret en samlet mappe, der indeholder de læseteknikker og øvrige redskaber, som de har lært om på makkerlæsningskurset.

EN LÆSESESSION

En læsesession er opbygget, som det vises på urskiven på næste side. I virkeligheden fungerer en læsesession naturligvis mere fleksibelt. Særligt den del, hvor de to makkerlæsere sidder sammen og læser, skal ikke forstås helt så skematisk, som det her er sat op. Det er netop en del af de unges opgave at vurdere, hvornår koncentrationen er brugt op, og der er brug for en kort pause eller brug for at lave noget andet, fx ordlege.

Check-in for alle

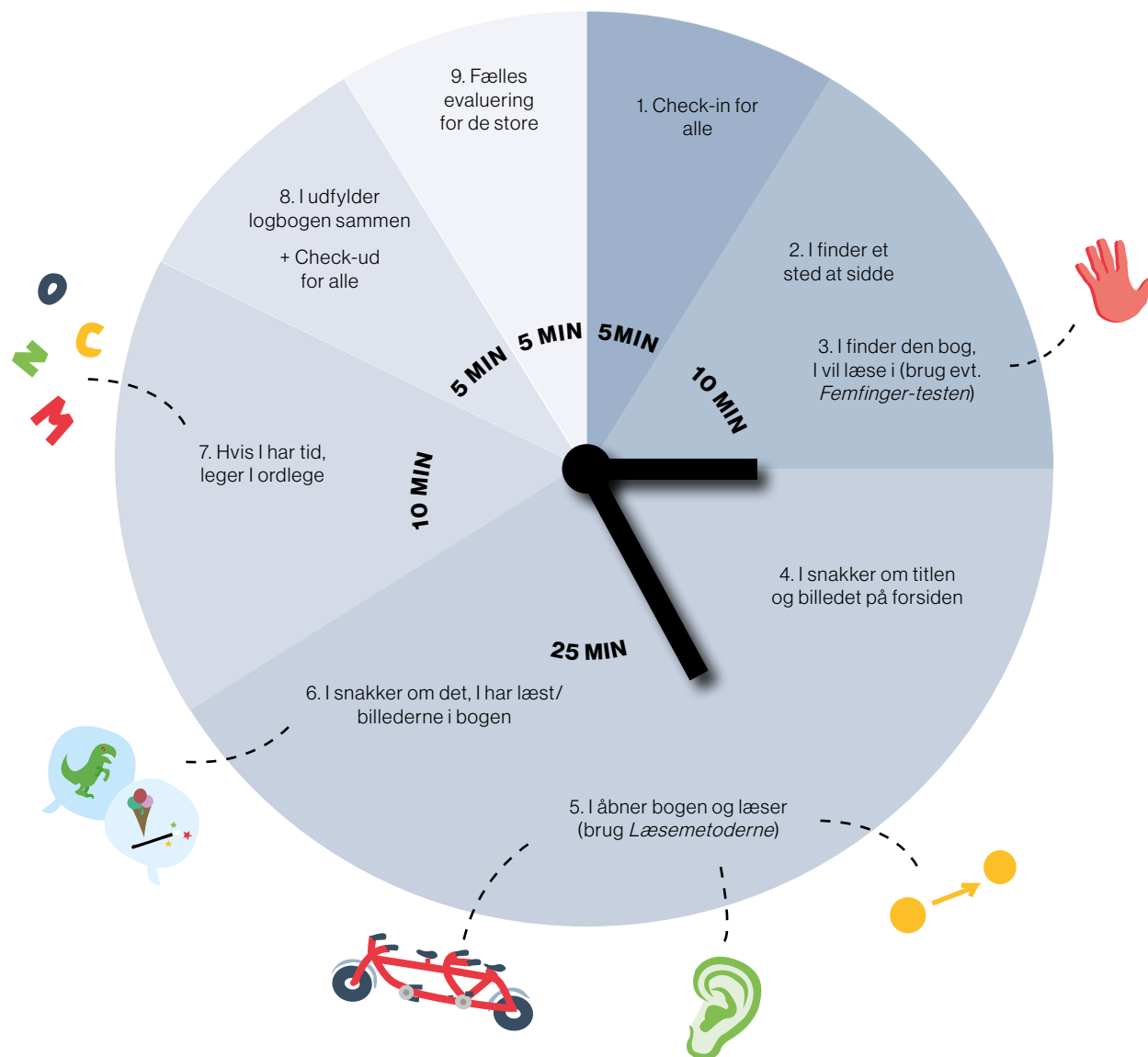
Læsesessionerne starter med, at alle samles og siger hej til hinanden. Det er en god måde at få samling på gruppen og give en følelse af, at de er en del af et større fællesskab. Det er også et godt sted at give fælles beskeder og spørge ind til, om både store og små makkerlæsere har noget at fortælle.

Find en bog

Makkerlæsning skal give børnene gode læseoplevelser og styrke deres selvværd og tro på, at de kan blive gode til at læse. Når makkerparrene skal vælge en bog, er en god tommelfingerregel, at bogen hellere skal være lidt for let end for svær, så barnet får succesoplevelser med læsningen. Om sværhedsgraden er passende, kan vurderes med femfinger-testen, som er en metode, de store makkere lærer på det kursus, de skal tage, når de bliver ansat. Det giver desuden større motivation, hvis bøgerne handler om noget, børnene interesserer sig for.

Selve læsningen og snak om bogen

På makkerlæsningskurset lærer de unge tre forskellige læseteknikker, som de kan bruge sammen med deres lille makker hhv. Lyt og læs, Tandemlæsning og Punktum-til-punktum. De unge kan anvende- og skifte mellem de teknikker, der passer bedst til den lilles niveau og temperament. De unge lærer også, at læsning både handler om at kunne afkode bogstaver og lyde for at sætte dem sammen til ord og om at kunne forstå det, man læser. De lærer derfor også, hvordan de taler med de små om det, de læser undervejs.

Støder de små på ord, som de har svært ved at læse, har de unge fået redskaber til, hvordan de kan hjælpe den lille med at afkode lydene. I deres mappe med redskaber har de også et alfabet med illustrationer, der kan være en hjælp til at tale om bogstaver og lyde med den lille.

Ordlege

Ordlegene er lege, som har det til fælles, at de styrker den lilles ordforråd eller træner ham eller hende i at kende lydene på de forskellige bogstaver – men på en måde, som samtidig er sjov. Ordlegene kan leges til sidst som en belønning, eller de findes frem, når den store vurderer, at den lille har mistet koncentrationen eller motivationen for at læse.

Ordlegene, der foreslås i materialet, er bare forslag, og der vil hurtigt blive brug for andre ordlege, når de mister nyhedens interesse. Her kan skolens læsevejleder være en god ressource til at foreslå andre sjove og lærerige ordlege. Man kan også finde ordlege og forskellige kopiark, man kan printe ud og bruge med børnene, på hjemmesider med dansklæring, fx www.dansktip.dk. Eller spørge børnene og de unge, hvilke ordlege de kender eller kan finde på.

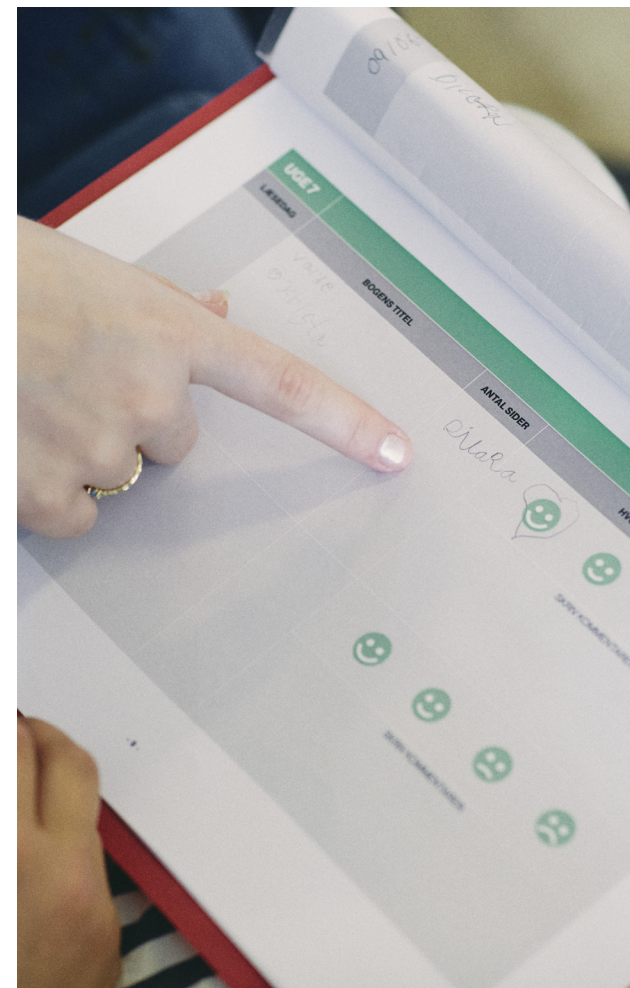
Logbogen og check-ud for alle

Til sidst udfylder makkerparret en logbog, hvor de skriver, hvilke bøger og hvor mange sider de har læst, og laver en fælles vurdering af, hvordan læsesessionen er gået.

Logbogen er en god måde at slutte af på, fordi den giver en anledning til at reflektere over, hvordan det er gået. Foreslå gerne, at den lille makkerlæser selv skriver titlen på de bøger, han eller hun har læst i logbogen. På den måde får den lille makkerlæser også træning i at skrive. Til sidst samles alle store og små makkerlæsere til en fælles afslutning, inden de små skal hjem.

Fælles evaluering for de store

Når de små makkere er gået, samles de store til en kort fælles evaluering. Her får de mulighed for at dele deres erfaringer og i fællesskab reflektere over, hvad der virker godt og mindre godt. Det er også her, at støttepersonen har mulighed for at give dem feedback med både ros og forslag til, hvad de kan gøre anderledes næste gang.

DEN FØRSTE MØDEGANG

Den første mødegang er lidt anderledes, da det er her, de to makkerlæsere skal lære hinanden at kende. Derfor er der et særligt program til den første mødegang.

Den første mødegang starter med, at makkerparrene bliver præsenteret for hinanden – hvis de ikke har mødt hinanden før. For at barnet og den unge kan lære hinanden at kende, får de en opgave. De skal præsentere sig selv ved at tegne en tegning af dem selv, deres familier, deres hobby, og hvad der ellers er vigtigt for dem.

Når de har brugt noget tid på at lære hinanden at kende, finder den store læseredskaberne frem og præsenterer den lille for dem. Hvis der er tid, kan de også prøve nogle af dem af med en bog. Til sidst finder de ordlegene frem og prøver også dem af. På den måde bliver den lille makker præsenteret for, hvad makkerlæsningen er.

DET FØRSTE MØDE

Det er vigtigt, at dig og din lille makker lærer hinanden lidt at kende, inden I skal i gang med at læse sammen. Derfor handler den første gang om, at I skal lære hinanden bedre at kende, og at du skal fortælle din lille makker, hvad I skal lave sammen de næste uger.

HVEM ER VI?

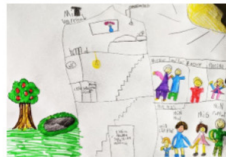
For at lære hinanden bedre at kende, skal I starte med at tegne noget om jer selv. Til det får I papir og farveblyanter. I kan fx tegne:

- jer selv og jeres familie
- et kæledyr
- noget, I godt kan lide at lave
- jeres yndlingsret
- jeres yndlingsbog eller -film
- hvad I har lavet i jeres ferie/weekend

Imens I tegner, skal I fortælle hinanden om jeres tegning og på den måde fortælle en lille historie om jer selv. Det er dig som den store makkerlæser, der styrer snakken. Husk at spørge ind til det din lille makker tegner og husk også at fortælle noget om dig selv.

HVAD ER DET, VI SKAL SAMMEN?

Bagefter I har tegnet og talt lidt sammen, skal du vise din lille makker, hvad der er i din makkerlæsningsmappe, og hvad det er, I skal lave sammen de næste uger. Vis urskiven, der forklarer, hvordan en læsesession foregår. Fortæl også om de forskellige læsemetoder, ordlege osv.

AFSLUTNINGSCEREMONI

Når det planlagte antal læsesessioner er afsluttet, skal det naturligvis fejres med en afslutningsceremoni. Her inviteres forældrene med, så de også kan være med til at fejre deres børn. Arrangementet er også en mulighed for at tale med de små makkerlæseseres forældre om, hvordan de fortsat kan støtte deres børn i læsningen, og give dem mulighed for at prøve læsemetoderne af sammen med deres barn og den store makkerlæser.

Til afslutningsceremonien får de små et diplom. Det kan fx gøres på den måde, at de store overrækker diplomet og holder en lille tale for dem om, hvordan det har været at læse med dem, og hvordan de har udviklet sig. De store får på den måde også en udfordring til sidst med at skrive en tale, som de skal holde for børn og forældre.

De store får ligeledes en anbefaling, som de kan bruge i deres fremtidige jobsøgning. Også dette bevis kan følges op med en kort tale, hvor støttepersonen siger et par ord om, hvordan den unge har klaret opgaven.

DIPLOM

MIN MAKKERLÆSER – MIN VEN

TILLYKKE _____!

Du har gennemført forløbet Min makkerlæser - min ven.

TAK FOR LÆSNINGEN
HILSEN DIN MAKKERLÆSER

ANBEFALING

MIN MAKKERLÆSER – MIN VEN

Det bekræftes hermed, at: _____ har gennemført et kursus i makkerlæsning samt fuldført et makkerlæsningsforløb med en lille læsemakker.

Med det har kursisten erhvervet følgende kompetencer:

KURSUS I MAKKERLÆSNING

- Teoretisk viden om læsning
- Viden om, hvordan man skaber et godt læsemiljø
- Kendskab til bestemte læseteknikker
- Viden om, hvordan man vurderer teksters sværhedsgrad
- Viden om, hvordan man støtter og motiverer et mindre barn

MAKKERLÆSNINGSFORLØB

- Tydelig kommunikation
- Modenhed
- At være et godt forbillede
- Tålmodighed
- Mødestabilitet
- Gode relationelle kompetencer

Bevisholders navn _____ Ansvarlig for Min makkerlæser - min ven _____

STØTTEPERSONENS ROLLE

Støttepersonen er den voksne, som er til stede ved læsesessionerne og støtter de store i at varetage rollen som makkerlæser. Det kan være projektlederen på indsatsen, men det kan også være en anden person, fx en bibliotekar eller læsevejleder. Støttepersonen har det overordnede ansvar for, at alle makkerparrene kommer godt i gang og igennem læsesessionerne. Læsesessionerne fungerer bedst, hvis støttepersonen er synlig og aktivt tilstedeværende. Det virker motiverende for makkerparrene, at en voksen går rundt og udviser interesse.

STØTTE TIL DE STORE MAKKERLÆSERE

Når støttepersonen cirkulerer under læsningen, får hun eller han føling med, hvordan det går med de forskellige makkerpar, og om de store makkere har brug for støtte. Der kan være flere områder, der er behov for støtte til undervejs.

Brug af læsemetoderne

På kurset får de store makkere mange informationer, som de skal kunne huske og anvende. De bliver bl.a. præsenteret for forskellige læsemetoder, som de øver via rollespil. Rollespil er dog noget helt andet end virkeligheden. Derfor skal støttepersonen være opmærksom på, at makkerlæserne bruger læsemetoderne og kan skifte til en ny metode, hvis den lille makker har brug for en anden tilgang. Læs mere om kurset på [side 24](#).

Snakke om teksten

De unge kan især have brug for støtte til at tale med de små om teksten. Både den store og den lille makkerlæser bliver let meget optaget af selve læsningen, fordi de oplever det som det primære formål med makkerlæsningen. Giv derfor inspiration til, hvordan man kan tale om bogens indhold.

Et godt læsemiljø

De unge har til opgave at skabe et godt læsemiljø, men det kan være svært. De kan derfor have brug for hjælp til, hvordan de skal motivere de små, hvordan de kan skabe en tryk ramme og en god relation, eller hvordan de kan håndtere det, hvis den lille makkerlæser ikke lytter efter.

GENOPFRISKNINGSKURSUS

Selvom de unge fra indsatsens start uddannes til at være makkerlæsere, anbefaler CFBU, at man afholder et genopfriskningskursus 4-6 uger inde i forløbet. Her kan de unge fx repetere de forskellige læsemetoder, hvordan de motiverer de små makkerlæsere, og hvad man gør, hvis de små har svært ved at læse et ord. På genopfriskningskurset skal der også være plads til at tale om de ting, de unge finder udfordrende, nu hvor de har prøvet det i praksis.

FASTHOLD MOTIVATIONEN

Både store og små makkerlæsere kan have behov for støtte til at fastholde motivationen igennem forløbet, og da de stores motivation smitter af på de små, bør støttepersonen være særligt opmærksom på dem. Det er vigtigt, at de unge oplever makkerlæsningen som meningsfuld, relevant og interessant – og at de oplever, at de gør en reel forskel. Det kan understøttes gennem interesse og feedback fra støttepersonen og ved at skabe gode rammer omkring læsningen.

Afhold personalemøde og MUS-samtaler

Fælles personalemøder og individuelle MUS signalerer, at de unge er i en arbejdssituation. Samtidig giver det lejlighed til en dybere snak om de unges oplevelser og erfaringer. Det kan også være et rum til at give de unge feedback på, hvad man har observeret, og forslag til, hvordan de kunne forbedre sig som makkerlæsere. P-møder kan også være et forum, hvor de unge kan vende deres erfaringer og oplevelser med makkerlæsningen og lære af hinanden.

Giv rum for egne idéer og initiativer

De unges motivation kan styrkes ved at inddrage dem i udviklingen af indsatsen. Invitér dem til at komme med forslag til, hvordan makkerlæsningen kan blive sjovere og mere spændende, giv plads til, at de kan udfolde deres egne idéer.

Det kan være idéer til nye ordlege, konkurrencer og skattejagter, hvor de små makkere på sjove måder får trænet deres bogstavkendskab, læsning og koncentration. Eller det kan være ture og oplevelser, der styrker fællesskabet i gruppen.

Understøt fællesskabet blandt de unge

Med en ansættelse som makkerlæsere indgår de unge i et fællesskab med andre unge, som er centreret omkring bøger og læsning. Indsatsen kan derfor blive en indgang til et nyt fællesskab og en ny interesse for bøger og læsning. Støt derfor gerne op om de unges fællesskab og eventuelle gode idéer til, hvordan fællesskabet kan udbygges.

Lad fysiske aktiviteter motivere

Man kan også supplere med mere fysiske aktiviteter, som bryder med den mere stillesiddende makkerlæsning. Det kan både være for de enkelte makkerpar og fælles for hele gruppen. På hjemmesiden sprogsporet.dk kan man fx læse om sprogfitness, som er en samling af sprogstimulerende fysiske lege for grupper af børn.

KOM I GANG MED MAKKERLÆSNINGEN

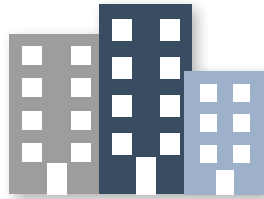
De næste kapitler beskriver, hvad det kræver at komme i gang med makkerlæsningen. At implementere Min makkerlæser – min ven kræver først og fremmest en projektleder, som kan afsætte tid til at få samarbejdet med de nødvendige aktører op at stå, og som kan stå for rekruttering og støtte af de store makkerlæsere. Derudover skal projektlederen selv kunne være til stede som støtteperson i forbindelse med makkerlæsningen eller finde en, der kan. Et bud på projektlederens ressourceforbrug er omkring 10 timer om ugen i opstartsfasen og fem timer om ugen i selve indsatsperioden – såfremt projektlederen også er støttepersonen under læsesessionerne.

SAMARBEJDSPARTNERNE

Implementeringen kræver også en skole og eventuelt et lokalt bibliotek, der ønsker at samarbejde. Indsatsen kan implementeres med forholdsvis få møder mellem samarbejdspartnerne. Vi anbefaler dog, at der fra alle parter afsættes tid indledningsvist til at deltage i en konkretisering af den lokale indsats, da det giver øget ejerskab og forankring på sigt. De forskellige aktører har forskellige roller og opgaver, som beskrevet i figuren på næste side. Der er dog mulighed for at skrue op og ned for samarbejdspartnerne forpligtelser og opgaver. Dermed kan metoden tilpasses de forskellige kontekster, som findes i de forskellige boligområder.

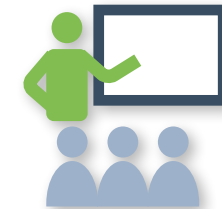
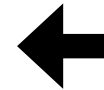
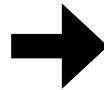

ROLLEFORDELINGEN MELLEM SAMARBEJDSPARTNERNE

DEN BOLIGSOCIALE INDSATS

- Koordinerer samarbejdet med skole og bibliotek.
- Ansætter og uddanner de unge.
- Varetager den løbende kontakt med børn og familier.
- Er støtteperson ved læsesessionerne og støtter løbende de unge i deres rolle som makkerlæsere.
- Kan lægge lokaler til.

SKOLEN

- Udpeger børn i målgruppen.
- Sørger for forældrenes tilladelse.
- Barnets lærer støtter op om makkerlæsningen.
- Skolens læsevejleder bidrager med læsefaglige input til makkerlæsningen.
- Kan lægge lokaler til.

BIBLIOTEKET

- Sørger for bøger til makkerlæsningen.
- Kan indgå som støtteperson ved læsesessionerne.
- Kan invitere børn, unge og forældre til relevante arrangementer på biblioteket.
- Kan lægge lokaler til.

TID OG STED

En af projektlederens første opgaver i planlægningen af indsatsen er – sammen med samarbejdspartnerne – at konkretisere, hvordan makkerlæsningen skal foregå i den lokale kontekst.

TIDSPUNKTET

Fastsæt tidspunktet først, og rekrutter derefter makkerlæsere. Hvis man skal planlægge efter, hvornår både store og små makkerlæsere har mulighed for at deltage, bliver det et svært puslespil at lægge.

Makkerlæsningen foregår i fritiden og kan først finde sted efter, at de store har fri, det vil sige typisk i hverdagene i tidsrummet kl. 15.00-18.00. På det tidspunkt af dagen kan der være behov for et energitilskud, det er derfor en god idé at servere en lille snack.

STEDET

Makkerlæsningen kan finde sted på skolen, biblioteket eller i den boligsociale indsats' lokaler. Hvert sted har sine fordele og ulemper, som fremgår af boksen til højre.

TRANSPORT TIL OG FRA

De små makkerlæsere skal have hjælp til at komme til og fra makkerlæsningen. Der er gode erfaringer med at lade de unge hente børnene i den lokale SFO. Gåturen kan være en hyggelig måde at "tjekke ind" med hinanden. Det kræver, at forældrene giver tilladelse til, at børnene må hentes fra SFO'en.

Det er derudover en fordel at aftale med SFO'en, at de hjælper med at finde børnene og få dem ud ad døren. Vær dog opmærksom på, at denne model risikerer at afkoble forældrene fra indsatsen, hvilket stiller ekstra krav til involvering af forældrene på andre måder. Hvordan det kan gøres, er nærmere beskrevet i kapitlet om de små makkerlæsere og deres forældre [på side 20](#).

	FORDELE	ULEMPER
Bibliotek	Nem adgang til bøger. Nem adgang til bibliotekarernes ekspertise. Børnene får en tilknytning til biblioteket.	Der kan være langt fra skolen til det nærmeste bibliotek. Børnene kan forstyrre og blive forstyrret af andre biblioteksgæster.
Skole eller SFO	Makkerlæsningen er synlig på skolen. Udfordringer med transport til og fra makkerlæsning minimeres.	Børnene kan have svært ved at løsrive sig fra venner og aktiviteter.
Den boligsociale indsats' lokaler	Makkerlæsningen kan spille sammen med andre boligsociale aktiviteter. Gør det lettere for forældrene at bringe og hente deres børn, hvis det foregår tæt på hjemmet.	Risiko for en afkobling fra skolen, og der åbnes ikke op til en større verden af bøger som fx på biblioteket.

SAMARBEJDET MED BIBLIOTEKET

Biblioteker har som institution fokus på at fremme læsning og læselyst og kan derfor være et godt sted at forankre indsatsen på sigt. Invitér dem derfor ind i samarbejdet allerede i opstarten af indsatsen for at afklare, i hvilket omfang de kan indgå. Hvilken rolle biblioteket kan spille, afhænger særligt af afstanden til det nærmeste bibliotek.

BIBLIOTEK I LOKALOMRÅDET

Hvis biblioteket ligger tæt på boligområdet, kan man med fordel indgå i et samarbejde om, at makkerlæsningen foregår på biblioteket, og at bibliotekarerne indgår i forløbet fx som støtteperson under læsningen. Derudover kan man naturligvis trække på bibliotekarernes store viden om bøger og læsning og bruge dem til at udvælge det mest relevante læsestof.

Er det ikke muligt at placere læsningen på biblioteket, kan makkerparrene med jævne mellemrum gå hen på biblioteket og vælge nye bøger med hjælp fra en bibliotekar. Det kan give en større motivation for at læse bøgerne, hvis man selv har valgt dem. En anden fordel ved en sådan tur er, at børnene bliver bekendt med det tilbud, som biblioteket repræsenterer, og det store udbud af bøger, som biblioteket har.

BIBLIOTEK LANGT FRA BOLIGOMRÅDET

Hvis biblioteket ligger langt fra boligområdet, kan bibliotekarerne sammensætte målrettede bogkasser til makkerlæserne. Det kræver, at bibliotekaren får oplysninger om børnenes læseniveau og interesser.

Derudover kan man arrangere en fælles udflugt til biblioteket, hvor børn og eventuelt forældre lærer stedet at kende og bliver bekendt med de muligheder, biblioteket tilbyder.

SAMARBEJDET MED SKOLEN

Min makkerlæser – min ven taler meget direkte ind i en af skolens kerneopgaver: at lære børn at læse. Mange børn kommer bagud, fordi de ikke får samme hjælp som deres klassekammerater til læsningen derhjemme. Det er netop disse børn, som er målgruppen for Min makkerlæser – min ven. Derfor supplerer indsatsen skolens arbejde godt.

SKOLENS ARBEJDSOPGAVER OG TIDSFORBRUG

Et samarbejde om Min makkerlæser – min ven kræver som minimum:

- At skoleledelsen bakker tydeligt op om indsatsen og afsætter ressourcer hos de relevante medarbejdere.
- En kontaktperson, som projektlederen kan samarbejde med (typisk skolens læsevejleder).
- At klasselærerne i 1. og 2. klasse udpeger elever, kontakter forældre om deltagelsen og følger op på deltagerne

Der er også andre elementer, som det kan være relevant at samarbejde omkring. Fx kan læsevejlederen spille en central rolle i forhold til uddannelsen og støtten til de unge.

Eller der kan samarbejdes med læsevejlederen om en særlig indsats for at klæde forældrene på til at støtte deres børns læsning, efter indsatsen slutter.

Vær tydelig omkring, hvad det kræver af skolen at være med. På CFBU's hjemmeside ligger en beskrivelse af skolens arbejdsopgaver og tidsforbrug, som projektlederen kan tage med til det første møde med skolen. Vurderingen af tidsforbruget er kun et estimat. Det reelle tidsforbrug afhænger af, hvordan opgaverne deles imellem skolen og projektleder. Så længe persondatalovgivningen overholdes, kan opgaverne deles, som det passer bedst i den lokale kontekst. Projektlederen kan også medbringe miniguiden, som giver et hurtigt indblik i metoden.

For at sikre klarhed om aftaler og rollefordeling er det en god idé at have en underskrevet samarbejdsaftale. Er der ikke i forvejen en delaftale i helhedsplanen med en klart beskrevet rollefordeling, anbefaler vi at udarbejde en selvstændig samarbejdsaftale for indsatsen.

SKOLENS ARBEJDSOPGAVER OG TIDSFORBRUG		
 SKOLENS ARBEJDSOPGAVER OG TIDSFORBRUG		
*Tekst med sort er skolens vigtigste opgaver. * Tekst med grøn er valgfrie elementer, som gør indsatsen endnu stærkere.		
OPSTART	UNDER	EFTER
SKOLELEDEREN		
• Udpeger en tovholder på skolen. • Afsætter ressourcer hos de relevante medarbejdere.	• Støtter op om projektet som en prioriteret opgave.	• Evaluerer indsatsen og vurderer, om der skal afsættes ressourcer til et nyt forløb.
LÆSEVEJLEDER, 10-20 TIMER		
• Fungere som tovholder for indsatsen på skolen og koordinerer med den boligsociale indsats.	• Læsevejlederen støtter op om makkerlæsningen med læsefaglige input. • Samarbejder med den boligsociale indsats om at klæde forældrene på til at støtte deres børns læsning, efter indsatsen slutter.	• Deltager i et evalueringsskema med skoleledelsen.
LÆRERE I INDSKOLINGEN, 2-4 TIMER PR. BARN		
• Udpeger børn, som har brug for ekstra læsestøtte. • Informerer børnene og deres forældre om tilbuddet. • Overleverer relevant information om det enkelte barn til den boligsociale indsats.	• Følger med i, hvordan det går med makkerlæsningen for de udpegede børn.	• Indgår i evaluering af de enkelte børns udbytte (alt afhængigt af lokal evalueringsskema). • Deltager i en afsluttende samtale med forældrene med henblik på at lægge en plan for fortsat læsestøtte til barnet.
LÆRERE I UDSKOLINGEN, 1 TIME		
• Udpeger unge i 7. 8. og 9. klasse, der kan fungere som makkerlæsere.		

OPSTARTEN AF SAMARBEJDET MED SKOLEN

Kontakten til skolen bør ske på et tidspunkt, hvor skolen har mulighed for at tænke makkerlærningsforløbet ind i skoleåret. Skolerne planlægger typisk det næste skoleår i maj og juni måned, og derfor er timingen vigtig. Kalenderen til højre illustrerer et ideelt tidsforløb for kontakten til skolen, samt hvilke ting der skal adresseres og komme på plads i løbet af foråret.

2021				
FEBRUAR	MARTS	APRIL	MAJ	JUNI
• Tag den første dialog med skoleledelse og læsevejleder		• Afklar rollefordeling og ressource-allokering på skolen • Undeskriv samarbejdsaftale • Afhold møde med relevante lærere		• Planlægge forløb efter sommerferien med lærere og læsevejleder • Lærerne udpeger de små makkerlæsere

UDPEGNING AF DE SMÅ MAKKERLÆSERE

Lærerne på skolerne har den faglige viden og indsigt til at udpege børn, som vil have gavn af indsatsen. Det er derfor et centralt element i metoden, at det er læreren til de små elever, som udpeger de små makkerlæsere.

Når lærerne har udpeget eleverne, skal forældrene naturligvis have information om tilbuddet og give deres samtykke til, at barnet må være med. På CFBU's hjemmeside ligger en skabelon til et informationsbrev til forældrene, som barnet kan få med hjem. Informationsbrevet må dog ikke stå alene, men skal suppleres af en mere direkte kontakt.

Det kan være den boligsociale indsats, der tager den efterfølgende kontakt til forældrene, men det skal være tydeligt for forældrene, at det er skolen, som opfordrer barnet til at deltage i indsatsen ud fra en faglig vurdering af barnets læsning. For mange forældre får et tilbud en højere prioritet, når det anbefales af skolen.

Kære forældrenes navn

Dit barn er inviteret til at være med i Min makkerlæser – min ven.

Noget af det vigtigste for at klare sig godt i skolen er, at man er god til at læse. Det er også vigtigt, at man forbinder læsning med noget positivt! Det er nemlig lettere at lære ting, hvis man har det godt imens.

Derfor har vi lavet et særligt læsetræningsstilbud, som både er effektivt og hyggeligt. Vi uddanner unge mennesker fra lokalområdet til at læsetræne med børnene. De sættes sammen to og to og læser sammen to gange om ugen i **skriv antal uger**. De følger en effektiv læsetræningsmetode, som er afprøvet i flere lande bl.a. England og Sverige. Metoden hedder *makkerlæsning*, og det er en simpel metode, som de unge lærer på et kursus.

Læsningen finder sted **skriv ugedag 1** og **skriv ugedag 2 kl.** **skriv tidspunkt på** **skriv hvor læsningen finder sted.**

Der vil altid være en voksen til stede, som kan holde ro og orden, og som hjælpe, hvis der opstår problemer, eller børnene har behov for hjælp.

Skriv her, hvordan I vil kontakte dem, i forhold til det videre forløb.

Venlig hilsen

Skriv navn og kontaktoplysninger på afsender.

CENTER FOR
BOLIGSOCIAL
UDVIKLING

Målgruppen er børn:

- som er lidt bagefter deres klassekammerater i forhold til læsning, men som ikke har større udfordringer, end at en ung kan hjælpe.
- hvis forældre ikke har mulighed for at læsetræne med dem derhjemme.
- som trænger til en succesoplevelse og positiv opmærksomhed om læsningen.
- som er udfordrede af et lille ordforråd og en ringere sprogforståelse end deres jævnaldrende.

Målgruppen er *ikke* børn:

- der er ordblinde eller vurderes at være i risiko for ordblindhed.
- som har opmærksomhedsforstyrrelser eller på anden vis har svært ved at koncentrere sig eller sidde stille og modtage en besked.

DE SMÅ MAKKERLÆSERE OG DERES FORÆLDRE

De små makkerlæsere bliver typisk udvalgt, fordi deres forældre af forskellige årsager har svært ved at læsetræne med dem derhjemme. Hvis læselyst og styrkede læsekompetencer skal fastholdes efter indsatsens afslutning, skal forældrene støttes i, hvordan de fortsat kan støtte og inspirere deres børn til at læse. Det vil være forskelligt, i hvilket omfang forældrene kan varetage opgaven. I starten af indsatsen bør man derfor lægge en plan for, hvordan forældrene kan inddrages i forløbet, som er tilpasset gruppen af forældre.

FØRSTE MØDE MED FORÆLDRENE

Forældrene skal være informeret om det tilbud, deres barn får. Samtalen med forældrene handler derfor om, hvad deres børn skal, og hvilken rolle de som forældre spiller igennem makkerlæsningsforløbet. Er der planlagt forældrearrangementer, fx diplomoverrækkelse eller andet, kan de med fordel informeres om det allerede her.

I forbindelse med samtalen underskriver forældrene en samarbejdsaftale. Dermed skriver de under på, at deres barn må indgå i makkerlæsningsforløbet, og at de vil sørge for, at barnet møder op, eller melde afbud, hvis barnet er forhindret. Desuden skriver de under på, at skolen og den boligsociale indsats må udveksle den nødvendige information om barnet.

**SAMARBEJDSAFTALE FOR
MIN MAKKERLÆSER – MIN VEN**

HVAD ER MIN MAKKERLÆSER – MIN VEN?

- Et forløb hvor dit barn får hjælp af et ældre barn til at læse.
- Dit barn læser sammen med sin makkerlæser to gange om ugen i **skriv antal** uger.
- Der er altid en voksen til stede eller i nærheden, som kan hjælpe børnene, hvis de har brug for det.

HVAD KRÆVER DET AT DELTAGE?

Dit barn skal have lyst til at øve sig i at læse sammen med en makkerlæser.

Som forældre skal du:

- Sørge for, at dit barn kommer hver gang.
- Melde afbud, hvis dit barn ikke kan komme.
- **Deltage i aktiviteter sammen med dit barn med fokus på læsning.**

KONTAKTPERSON

Har du spørgsmål eller skal du melde afbud for dit barn, skal du kontakte **navn** på telefon **nummer**.

DER MÅ GERNE DELES OPLYSNINGER OM MIT BARN

For at dit barn kan deltage, er det nødvendigt, at **forældre** og **skole** kan tale sammen om dit barn. Ved at underskrive denne samarbejdsaftale giver du lov til, at de to parter taler sammen om de ting, der er relevante, for at dit barn deltager i indsatsen.

Du kan til enhver tid tilbagekalde samtykket ved at kontakte **navn på kontaktperson**.

UNDERSKRIFT

Jeg giver hermed tilladelse til at **barnets navn** deltager i Min makkerlæser – min ven, og at der må deles oplysninger.

Mor _____ Dato _____

Far _____ Dato _____

Telefonnummer til forældre _____

OBS! Giv en kopi til forældrene

FØRSTE LÆSESESSION

En måde at få forældrene involveret i indsatsen på fra starten er at invitere dem med til den første læsesession. På den måde føler de sig fra starten som en del af indsatsen. De kan samtidig se lokalerne og møde den store makkerlæser. Hvis der er rum og interesse for det, kan man også allerede på dette tidspunkt vise forældrene makkerlæsningsredskaber, så de kan få en god forståelse for, hvad det er, børnene skal.

UNDERVEJS I FORLØBET

Undervejs i forløbet inviteres forældrene til at deltage i arrangementer, som har bøger, sprog og læsning som omdrejningspunkt. Det kan fx være en tur til det lokale bibliotek, hyggelæsnings-sessioner eller et kursus for forældrene i at bruge makkerlæsningsredskaberne. Disse sociale arrangementer skal være tilpasset forældrenes sproglige niveau og behov for viden. Arrangementerne skal inspirere og give lyst til mere læsning i familien.

AFSLUTTENDE MØDE MED FORÆLDRENE

CFBU anbefaler at slutte forløbet af med en samtale med forældrene – gerne i samme uge som afslutningsceremonien, så engagementet stadig er stort. Denne samtale handler på den ene side om at evaluere forløbet og få en fornemmelse af, hvordan forældrene har oplevet tilbuddet og deres barns udbytte. På den anden side handler det om, hvilken støtte forældre og barn har brug for, for at kunne fortsætte læsningen derhjemme. Dette møde kan med fordel afholdes sammen med skolen, så de kan medvirke til at støtte op om barnets fortsatte læsning uden for skoletid.

ANSÆTTELSE AF DE STORE MAKKERLÆSERE

De store makkerlæsere er unge, der ansættes i fritidsjob for at læsetræne med de små makkerlæsere. Det er som udgangspunkt unge i 7.-9. klasse, men ældre unge, som fx er i gang med en ungdomsuddannelse, kan også være makkerlæsere.

EN GOD MAKKERLÆSER

Valget af en god makkerlæser afhænger mere af den unges sociale evner og modenhed end faglige overvejelser om den unges læseniveau. Det kan faktisk være en fordel, at den unge selv har kæmpet med læsning, da det både kan give motivation og succesoplevelse at deltage, samtidig med at den unge har større forståelse for den lilles udfordringer.

Den unge skal:

- være motiveret til opgaven og synes, at jobbet lyder sjovt og spændende.
- have gode sociale kompetencer og modenhed nok til at skabe en god og tryk læsesituation.
- være mødestabil.

Når de store makkerlæsere skal findes, kan lærerne fra udskolingen med fordel give inputs. På den måde får man makkerlæsere fra den samme skole, hvilket vil give mulighed for positiv kontakt på tværs af årgangene på skolen. Det kan også være en god mulighed for, at den boligsociale indsats kommer i kontakt med nogle unge, de ikke allerede har kendskab til gennem øvrige indsatser. Hvis lønmidlerne er betinget af bopæl i boligområdet, er det nødvendigt at være opmærksom på, om de unge bor i det boligområde, som den boligsociale indsats dækker.

UNGE MED UDVIKLINGSPOTENTIAL

Da de unge følges af en støtteperson, er der rum for at ansætte unge, der har et udviklingspotential i forhold til at udvikle de nødvendige kompetencer. Da de unge kommer til at indgå i en gruppe af makkerlæsere, kan der med fordel ansættes nogle unge, som vil have let ved at varetage opgaven, og andre unge, som vil blive lidt mere udfordrede af rollen. På den måde kan de unge også være rollemodeller for hinanden. Vær dog opmærksom på, at det også kan medføre merarbejde for støttepersonen at ansætte unge, der endnu ikke har alle kompetencer til jobbet.

ANSÆTTELSESPROCES

Der er ikke lavet en særskilt proces for, hvordan de unge ansættes eller en særlig ansættelseskontrakt. Min makkerlæser – min ven kan derfor integreres i de ansættelsesprocedurer, som findes lokalt.

Vi anbefaler dog, at de unge indkaldes til en jobsamtale, hvor der bliver talt om, hvad jobbet indebærer, og hvad der forventes af den unge. Denne proces sikrer på den ene side, at der bliver valgt unge, som er velegnede til opgaven, og at de unge ved, hvad der forventes af dem. På den anden side giver det de unge en erfaring med at gå til en jobsamtale, som de vil kunne bruge i deres søgen efter et fritidsjob i fremtiden. På CFBU's hjemmeside ligger [et jobopslag](#), som kan bruges til at søge egnede kandidater til jobbet.

FÅ ET FRITIDSJOB MED MENING

BLIV MAKKERLÆSER OG HJÆLP ET BARN I 1.-2. KLASSE MED AT FÅ EN GOD START PÅ SKOLELIVET – SAMTIDIG MED AT DU TJENER DINE EGNE PENGE

Som makkerlæser får du et fritidsjob med mening! Noget af det vigtigste for at klare sig godt i skolen er, at man er god til at læse, fordi læsning er grundlaget for mange andre fag.

Som makkerlæser læser du sammen med et barn, som er i gang med at lære at læse. Men at være makkerlæser er ikke bare et fritidsjob, du er også en rollemodel for din lille makker. Du viser, hvordan man er en god ven, og at man kommer langt med at tage skolen seriøst. Derfor hedder indsatsen Min makkerlæser – min ven.

Lige nu søger **HELHEDSPLANENS NAVN** makkerlæsere:

- Læsning finder sted **SKRIV TIDSPUNKT OG UGEDAGE** i **SKRIV ANTAL** uger
- Den første læsesession er d. **SKRIV DATO** og den sidste er d. **SKRIV DATO**
- Læsningen foregår på **SKRIV DEN FYSISKE LOKATION**

For at være egnet til jobbet som makkerlæser skal du:

- Kunne møde til tiden og være klar på det ansvar, det er at hjælpe et mindre barn med at lære at læse.
- Skabe en god stemning. Det er lettere at lære ting, hvis man har det sjovt imens! Som makkerlæser har du derfor ansvaret for, at stemningen er hyggelig, god og tryk.
- Kunne deltage i et makkerlæringskursus d. **SKRIV DATO OG TIDSPUNKT FOR KURSET**. På kurset lærer du, hvordan du skal læse sammen med din makkerlæser, og hvordan du skaber en god og hyggelig stemning.

Til gengæld får du løn, du gør en god gerning, du lærer forskellige læseteknikker, og du lærer en masse om, hvordan man kan støtte og hjælpe mindre børn til at blive gode til at læse.

Du bliver også del af et fællesskab med andre unge makkerlæsere på din alder, og når du er færdig som makkerlæser, får du en anbefaling med dig, som du kan bruge næste gang, du skal søge et fritidsjob.

Er du den, vi leder efter? Så send en ansøgning til **SKRIV KONTAKTOPLYSNINGER**.

INDSÆT EVT. JERES
LOGO HER

HVAD KOSTER EN UNG MAKKERLÆSER?

Prisen afhænger af forløbets længde, og hvilke ekstra opgaver de store skal varetage (fx afhentning i SFO og deltagelse i arrangementer).

I det nedenstående overslag regnes der med et forløb på 16 uger inkl. alle potentielle udgifter (Timeløn: 70 kr.).

32 timer til læsningen	2.240 kr.
8 timers løn til makkerlæringskursus, opfølgingskursus og statusmøder	560 kr.
16 timer til at hente de små makkerlæsere i SFO'en	1.120 kr.
6 timer til forældrearrangement	420 kr.
Pris i alt	4.340 kr.

KURSUS FOR DE STORE MAKKERLÆSERE

Når de unge er ansat, skal de deltage i et kursus, hvor de bliver klædt på til at være makkerlæsere. Kurset varer 3-4 timer. På kurset lærer de først og fremmest de konkrete læsemetoder at kende, og de får redskaber til at motivere de små makkere og skabe et godt og trygt læsemiljø. Et lige så vigtigt formål er, at de bliver bevidste om deres ansvar som rollemodel for de små makkere.

KURSUSMATERIALE

CFBU har udviklet et samlet kursusmateriale, som består af et [slideshow](#), der kan anvendes til afholdelsen af kurset, og [en vejledning og drejebog](#), som beskriver, hvordan man tilrettelægger kurset.

PLANLÆGNING AF KURSET

Hvem der skal afholde kurset for de store makkerlæsere, ligger ikke fast. Det er en fordel at involvere skolens læsevejleder i kurset, da denne både har stort kendskab til læsemetoder og erfaring med at undervise børn. Boligsociale medarbejdere har ofte erfaring med at klæde unge på til at være rollemodeller og lægger også ofte vægt på at udvikle det relationelle mellem deltagerne, hvilket også er vigtige elementer på kurset.

Uanset hvem der står for kurset, er det vigtigt:

- At støttepersonen, som kommer til at deltage i læsessionserne, er med på kurset.
- At underviseren på kurset har tid til at forberede sig og justere- og gerne tilføje til CFBU's materiale.
- At tilrettelægge kurset, så det involverer de unge i dialog løbende og veksler mellem oplæg og øvelser – så der ikke er for meget envejskommunikation.
- At give de unge erfaring med læsemetoderne via rollespil, så de ved, hvordan de gør i praksis.
- At viden fra kurset holdes i live og repeteres løbende igennem makkerlæsningsforløbet.

VEJLEDNING TIL AFHOLDELSE AF KURSUS I MAKKERLÆSNING

Dette er en vejledning til, hvordan I kan afholde kurset i makkerlæsning for de unge, der skal være makkerlæsere for børn i 1.-2. klasse i forbindelse med Min makkerlæser – min ven.

KURSETS OVERORDNEDE INDHOLD OG FORMÅL

På kurset bliver de unge klædt på med alt det, de skal vide, for at kunne være makkerlæsere for et mindre barn. Kurset består af følgende elementer:

1. At gøre de unge bevidste om deres rolle og ansvar som makkerlæsere.

På den måde er de unge klar over, hvad de siger ja til. At lægge vægt på deres ansvar som makkerlæsere styrker desuden indsatsens rollemodelselement.

2. Præsentation af læsemetoder og ordlege og afprøvning af metoderne via rollespil.

Det er naturligvis vigtigt, at de unge præsenteres for de konkrete makkerlæsningsmetoder, så de kan bruge dem sammen med deres lille makkerlæser. At øve sig gennem rollespil på kurset skal give dem en bedre forståelse for- og føling med metoderne.

3. Viden om læsning og hvordan man skaber et positivt læringsrum.

Tanken er, at de unge bliver bedre i stand til at lære de små at læse, hvis de har en grundlæggende forståelse af, hvordan man egentlig lærer at læse - at læsning består i både at kunne afkode og forstå det, man læser. Denne viden giver fx en bedre forståelse for, hvorfor de også skal tale om teksten med de små og ikke kun læse.

Kurset varer maks. 4 timer og veksler mellem oplæg, dialog og øvelser, hvor de unge skal prøve metoderne af på hinanden. I drejebogen er der et eksempel på en tidsplan for kurset, hvor der er sat god tid af til alle elementer.

SAMMENSÆTNING AF MAKKERPAR

En god sammensætning af makkerparrene kan gøre indsatsen mere succesfuld. I det næste beskrives nogle af de forhold, som man skal være opmærksom på.

PERSONLIGHED

For at kunne sammensætte parrene på forhånd er det nødvendigt at kende lidt til både de store og små makkerlæses personlige karakteristika. Er den lille makkerlæser stille og usikker, så er der brug for en bestemt type ung, og er den lille udadvendt og livlig, så er der brug for en anden type makkerlæser.

Kendskab til den unge kan fås via ansættelsessamtalen, mens det for projektlederen kan være sværere at have et godt indtryk af den lille makker. Her er det nødvendigt at trække på skolens kendskab til eleverne. På CFBU's hjemmeside ligger der et overleveringsskema med information om den lille makkerlæser, som læreren, der udpeger eleven, kan udfylde. I dette skema er der mulighed for at beskrive, om der er noget, som barnet særligt har brug for fra en stor makkerlæser? Fx tryghed eller tydelige grænser. I skemaet er der desuden mulighed for at skrive, hvilket lixniveau barnet læser på, og hvilke interesser barnet har i forhold til bogvalg.

INFORMATION OM DEN LILLE MAKKERLÆSER
– RELEVANT VIDEN FOR TOVHOLDER FOR INDSATSEN

Elevens navn: _____

Klassetrin: _____

Køn: _____

FAGLIGT NIVEAU	
Hvilket lix-niveau læser barnet på?	

INTERESSER	
Har barnet nogle særlige interesser? (fx dyr, fantasy m.m.)	

BEHOV	
Er der noget, som barnet særligt har brug for i en stor makkerlæser? (fx tilnærmethed, tryghed)	

CENTER FOR BØLLÆSE OG SOCIAL KOMPETENCE

En anden mulighed er at samle gruppen af både store og små, inden man sammensætter makkerparrene, og på den måde få et indtryk af, hvem der vil passe godt sammen, og danne makkerparrene derefter.

KØN

CFBU anbefaler, at man sammensætter makkerparrene efter køn, således at drenge læser med drenge, og piger læser med piger. Det giver tryghed for de små, og det gør, at de har lettere ved at relatere til hinandens liv og interesser. Det skal dog understreges, at det ikke er en nødvendighed. Makkerlæsningen kan også sagtens fungere på tværs af køn.

SKIFT AF MAKKERLÆSER

Som udgangspunkt har man samme makker hver gang hele vejen igennem forløbet. Det giver en stærk relation på tværs af de to, det giver tryghed til den lille og en stærk ansvarsfølelse hos den store. Det kan dog også give ny energi at bytte makkerlæser – måske bare for en enkelt mødegang – især hvis nogle makkerpar er kørt træt af hinanden eller ikke fungerer optimalt. Det kan også være fravær af den ene makkerlæser, der giver anledning til at bytte lidt rundt og prøve nye konstellationer.

BREV TIL BARNET

Når makkerparrene er dannet, kan man give dette brev til barnet. Brevet beskriver, hvor og hvornår makkerlæsningen finder sted, samt hvem der er barnets makkerlæser. På denne måde oplever barnet, at han eller hun bliver inviteret ind i indsatsen på en god måde. Brevet kan hænges op hjemme hos barnet som en reminder om tid, sted m.m.

Hæng mig op på køleskabet eller opslagstavlen

 KÆRE BARNETS NAVN

HVEM?
Du skal læse med **skriv makkerlæserens navn**. Din makkerlæser glæder sig til at læse sammen med dig!

HVORNÅR?
I skal læse sammen hver **ugedag 1** og **ugedag 2** klokken **skriv klokkeslet**.
I starter d. **dato for første gang** og slutter d. **dato for sidste gang**.

HVOR?
I mødes og læser **skriv hvor læsningen finder sted**.
Der er altid en voksen, som I kan snakke med, hvis I får brug for det.

KAN DU IKKE KOMME?
Hvis du ikke kan komme, skal dine forældre ringe eller sms'e til **navn på kontaktperson** på telefon **skriv telefonnummer** senest kl. 09.00 på dagen.

EVALUERING AF INDSATSEN

Den centrale metode i Min makkerlæser – min ven, Paired Reading, er en evidensbaseret metode, som er afprøvet med succes i flere lande. Alligevel kan der lokalt være behov for at dokumentere de resultater, I skaber. Dette vil være et stærkt argument, når indsatsen skal forankres hos enten skolen, biblioteket eller et tredje sted.

DE SMÅ MAKKERLÆSERES UDBYTTE

For de små makkerlæsere drejer det sig først og fremmest om, hvorvidt de får styrket deres læsekompetencer og læselyst. Undersøg med skolen, om det er muligt at bruge deres sædvanlige læsetest, og om indsatsen kan "times" i forhold til deres normale procedure for sådanne tests. Alternativt kan der gennemføres særskilte tests for de deltagende børn ved opstart og afslutning af forløbet.

Har skolerne ikke en test, der kan bruges, har CFBU udviklet en skabelon til et kort spørgeskema, hvor barnets dansklærer eller læsevejleder giver en vurdering af barnets læsekompetencer og læselyst ved indsatsens start og afslutning.

SPØRGESKEMA TIL EVALUERING AF DE MINDSTE MAKKERLÆSERES UDBYTTE

Som en del af jeres implementering af Min makkerlæser – min ven kan I vælge at indsamle besvarelser fra de mindste makkerlæses klasselærere før og efter indsatsen. Det kan give jer et overblik over, hvilket udbytte de mindste makkerlæsere har af læseforløbet.

Til det formål har CFBU udarbejdet denne guide og skabelon til en start- og slutmåling, der er beregnet til, at I kopierer spørgsmål og svar kategorier ind i [SurveyMonkey](#) eller et lignende program, så spørgeskemaerne kan besvares online. Dette gør det let at holde styr på besvarelserne, og i de fleste programmer er det også muligt at lave overskuelige visualiseringer af besvarelserne.

Det er vigtigt, at forældrene til de små makkerlæsere forud for et spørgeskema har givet samtykke til deling af informationer. Sikr derfor, at der foreligger en underskrevet samarbejdsaftale med forældrene.

STARTMÅLING

Introduktion

Følgende kan indsættes som en introduktion til spørgeskemaet. Ændr eller tilføj gerne i teksten:

Et eller flere børn i din klasse deltager i Min makkerlæser - min ven. Dette spørgeskema er en startmåling af børnenes læselyst og læsekompetencer baseret på din vurdering af hvert enkelt barn. Du vil blive bedt om at svare på tilsvarende spørgeskema ved indsatsens afslutning. På den måde kan vi sammenligne din vurdering af de enkelte børn før og efter, at de har gennemført forløbet. Informationerne vil udelukkende blive brugt til evaluering af indsatsen og behandles fortroligt af **HELHEDSPLANENS NAVN**. Forældrene har givet samtykke til deling af informationer mellem skole og boligsocial indsats.

Sådan udfylder du spørgeskemaet: Spørgeskemaet er bygget sådan op, at du for hvert enkelt barn angiver barnets fornavn og derefter svarer på få spørgsmål om det specifikke barn. Er der kun ét barn i din klasse, der deltager, udfylder du altså kun siden om "Barn 1" og klækker "Næste", indtil du kan afslutte undersøgelsen ved at trykke "Færdig". Er der flere børn, udfylder du en side for hver af dem.

På forhånd tak for din besvarelse!

Side 1 af 3

OBS! Før skolen deler deres vurderinger eller test af barnet med den boligsociale indsats, skal forældrene have underskrevet samarbejdsaftalen, som giver tilladelse til, at skolen og den boligsociale indsats må udveksle oplysninger.

DE STORE MAKKERLÆSERES UDBYTTE

Da Min makkerlæser – min ven også er en fritidsjob- og rollemodelindsats målrettet de unge, kan der være behov for også at synliggøre deres udbytte. Dette kan belyses ved at lave miniinterviews med de unge ved indsatsens afslutning. Her kan de få mulighed for at sætte ord på, hvad de oplever, at de har fået ud af at være makkerlæser. CFBU har udviklet en interviewguide og vejledning til disse miniinterviews.

GUIDE TIL EVALUERENDE MINIINTERVIEWS MED DE STORE MAKKERLÆSERE

Som en del af Min makkerlæser – min ven kan I vælge at lave afsluttende miniinterviews med de store makkerlæsere. Det kan give jer et overblik over, hvilket udbytte de store makkerlæsere har haft af forløbet – og hvad der eventuelt kan justeres i forhold til fremtidige forløb. Til det formål har CFBU udformet en kort interviewguide.

HVEM OG HVORDAN? Tovholderen fra helhedsplanen eller eventuelt skolens læsevejleder gennemfører de korte enkeltinterviews med hver af de store makkerlæsere i løbet af de sidste uger af makkerlæringsforløbet. Det kan være en god ide at optage interviewene for derefter at skrive korte resuméer og slutteligt se på tværs af de unges besvarelser.

INFORMERET SAMTYKKE. De unge skal give *informeret samtykke*, før de interviewes. For at kunne gøre det skal de informeres om formålet med interviewet, og hvordan deres besvarelser behandles. For unge under 16 år påkræver lovgivningen på området, at der foretages en "konkret modenhedsvurdering" af, hvorvidt en ung er moden nok til selv at give samtykke, eller om forældrene skal give samtykke. Denne vurdering påhviler den dataansvarlige i de enkelte projekter. Læs mere om lovbestemmelserne [her](#).

INTRODUKTION TIL DE UNGE: Dette interview handler om, hvad du har fået ud af at være makkerlæser, og om du har lært nogle ting, som du kan bruge i din hverdag.

INTERVIEWSPØRGSMALE

- Har du fået trænet nogle sider af dig selv, som du ikke plejer?
- Har du lært noget, som du kan bruge i skolen? Kan du give et eksempel?
- Har du lært noget, som du kan bruge i et andet fritidsjob? Kan du give et eksempel?
- Hvad tror du, det har betydet for din lille makker, at I har læst sammen?
- Hvad betyder det for dig at have været med til at hjælpe din lille makker?
- Er der noget ved makkerlæsning, som du ikke synes er så godt?
- Hvis du tænker tilbage – hvad er så det vigtigste, du har fået ud af at være makkerlæser?

De ovenstående spørgsmål er kun et forslag til en rettesnor for interviewet. I kan tilføje eller fjerne spørgsmål alt efter jeres behov. Husk desuden at være nysgerrig, og spørg ind til den unges svar, særligt hvis svarene er meget kortfattede.

Skrevet af: Nana Øland Frederiksen, Helle Nielsen & Mille Vang Hansen

Layout: Mille Vang Hansen

Fotos: Kristian Brasen for Center for Boligsocial Udvikling

Udgivet: Oktober 2020

ISBN: 978-87-92798-68-8

 **CENTER FOR
BOLIGSOCIAL
UDVIKLING**

Sadelmagerporten 4

2650 Hvidovre

www.cfbu.dk